

**Ministerstwo Pracy
i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa**

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POLSKIEGO TOWARZYSTWA OCHRONY PRZYRODY „SALAMANDRA” W ROKU 2007

1.

Nazwa: Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”

Siedziba i adres: ul. Szamarzewskiego 11/6, 60-514 Poznań

Data wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym: 10.06.2002 r.

Numer KRS: 0000117212

Numer REGON: 630192575

Dane dotyczące członków Zarządu: prezes: Andrzej Kepel; wiceprezes: Radosław Dzieciołowski; członkowie Zarządu: Przemysław Wylegała, Borys Kala

Cele statutowe stowarzyszenia:

- 1) zachowanie i odtwarzanie różnorodności środowiska naturalnego oraz ochrona konkretnych obiektów przyrody ożywionej i nieożywionej;
- 2) podnoszenie stanu wiedzy naukowej na temat środowiska przyrodniczego;
- 3) szerzenie wiedzy przyrodniczej i ekologicznej w społeczeństwie;
- 4) kształtowanie korzystnych dla środowiska naturalnego postaw i zachowań obywateli;
- 5) wpływanie na doskonalenie prawa dotyczącego ochrony i wykorzystywania środowiska oraz zasobów naturalnych.

2. Zasady, formy i zakres działalności statutowej z podaniem realizacji celów statutowych, a także opis głównych zdarzeń prawnych w jej działalności o skutkach finansowych.

Zgodnie ze statutem Towarzystwo realizuje swoje cele w szczególności poprzez:

- 1) działanie na rzecz ochrony obiektów wartościowych pod względem przyrodniczym, poprzez spowodowanie objęcia ich ochroną prawną, wykup lub dzierżawę gruntów, lub inne formy opieki;
- 2) działania zmierzające do ochrony zagrożonych gatunków biologicznych;
- 3) odpowiednie kształtowanie środowiska oraz introdukcję lub reintrodukcję cennych taksonów;

- 4) inicjowanie, popieranie i prowadzenie działalności naukowej;
- 5) prowadzenie inwentaryzacji, monitoringu i różnego typu obserwacji w celu dokumentowania stanu środowiska naturalnego i procesów w nim zachodzących;
- 6) zbieranie informacji i prowadzenie banków danych;
- 7) działalność informacyjną, propagandową i kulturalno-oświatową, np. organizowanie sympozjów, seminariów, wykładów, konkursów, punktów informacyjnych, szkoleń, kursów, realizacja filmów;
- 8) działalność wydawnicza;
- 9) kontakty ze środkami masowego przekazu;
- 10) organizowanie i propagowanie turystyki ekologicznej;
- 11) współpracę z krajowymi i zagranicznymi organizacjami, środowiskami naukowymi oraz innymi grupami społecznymi w Polsce i za granicą;
- 12) wywieranie wpływu na władze ustawodawcze i wykonawcze wszystkich szczebli;
- 13) wysuwanie i popieranie kandydatów do lokalnych i krajowych władz przedstawicielskich;
- 14) występowanie do sądów z roszczeniami z zakresu ochrony przyrody i środowiska;
- 15) wstępowanie do postępowania przed sądami oraz przedstawianie sądowi swojego poglądu w toczących się sprawach dotyczących ochrony przyrody i środowiska;
- 16) organizowanie akcji protestacyjnych.

W roku 2007 PTO „Salamandra” zrealizowała następujące programy:

Zwalczanie nielegalnego handlu okazami gatunków zagrożonych wyginięciem

W roku 2007 Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra” bardzo aktywnie działało na polu zwalczania nielegalnego handlu okazami gatunków zagrożonych wyginięciem. W ramach prowadzonego działu CITES udzielono wielu porad zarówno pracownikom starostw powiatowych odpowiedzialnym za rejestrację zwierząt, jak i osobom prywatnym chcącym w legalny sposób zakupić, lub sprzedać dane okazy. Przeprowadzono również kilka spotkań z szerszym gronem odbiorców – np. spotkanie z grupą terrarystów w poznańskim ogrodzie zoologicznym.

Najważniejsze działania Towarzystwa w ramach działu CITES w roku 2007:

- 1) W lutym przedstawiciel Towarzystwa brał czynny udział w konsultacjach poświęconych XIV Konferencji Stron Konwencji Waszyngtońskiej (CITES) organizowanych przez Komisję Europejską. Na spotkaniu różne organizacje pozarządowe prezentowały swoje stanowiska odnośnie poszczególnych propozycji zmian w CITES. „Salamandra” w imieniu całej Grupy Roboczej ds. CITES CEEWEB

zaprezentowała negatywne stanowisko odnośnie propozycji usunięcia rysia rudego *Lynx rufus* z Załącznika II CITES.

- 2) W czerwcu PTOP „Salamandra” wydała raport podsumowujący roczny monitoring handlu chronionymi gatunkami zwierząt, prowadzonego w sklepach i za pomocą Internetu, w 7 krajach Europy Środkowej i Wschodniej.

Monitoring był prowadzony przez organizacje wchodzące w skład Grupy Roboczej CITES, działającej w ramach sieci organizacji CEEWEB. Eksperti z „Salamandry” opracowali metodykę i koordynowali monitoring prowadzony w tych krajach w Internecie, a rumuńska organizacja Milvus Group koordynowała badania obejmujące sklepy. Działania te były wspierane przez międzynarodową organizację IFAW.

Z Raportu wynika, że nielegalny handel zagrożonymi gatunkami nie tylko wciąż kwitnie w krajach naszej części Europy, ale szybko się rozwija. Najszybszy rozwój obserwuje się w handlu internetowym. W przypadku niektórych rodzajów okazów ich sprzedaż prowadzona drogą elektroniczną zaczyna przewyższać handel tradycyjny. Działania państw objętych badaniami w celu powstrzymania tego zjawiska są zdecydowanie niewystarczające. Jednym z głównych problemów jest brak odpowiednich azyli, które mogłyby przejmować zwierzęta na przechowanie. Sprawia to, że ograny ścigania boją się podejmować walkę z nielegalnymi handlarzami „żywym towarem”, gdyż nie wiedzą, co miałyby zrobić z zatrzymanymi okazami.

Niestety, monitoring wykazał, że najgorzej sytuacja wygląda w Polsce – zwłaszcza w przypadku Internetu. Aż 60% spośród wszystkich internetowych ofert sprzedaży chronionych zwierząt lub ich części, znalezionych podczas monitoringu, była zamieszczona na stronach polskojęzycznych, przy czym zdecydowana większość z nich była nielegalna.

Raport (w wersji anglojęzycznej) jest dostępny w Internecie pod adresem www.salamandra.org.pl/cites/CEETES.pdf.

Wersję drukowaną można otrzymać w biurze PTOP „Salamandra”.

- 3) W czerwcu dwóch przedstawicieli Towarzystwa wzięło udział w XIV Konferencji Stron CITES w Hadze. Podczas Konferencji pracownicy „Salamandry” wraz z innymi przedstawicielami organizacji pozarządowych z Europy Środkowej i Wschodniej zaprezentowali raport „CEETES – illegal trade in endangered species in Central and East European countries” przedstawiający wyniki monitoringu dotyczącego handlu zwierzętami objętymi ograniczeniami na mocy przepisów UE w sklepach i w Internecie w tej części Europy. Ponadto prowadzono intensywny lobbing na rzecz pozostawienia rysia rudego w Załączniku II CITES oraz dopisaniu do tego Załącznika zagrożonego wyginięciem węgorza europejskiego *Anguilla anguilla*. Oba cele

zostały osiągnięte. Warto również wspomnieć, że Sekretariat CITES zwrócił uwagę na przedstawiany m.in. w raporcie CEETES problem handlu okazami CITES w Internecie.

- 4) Pod koniec roku Towarzystwo uruchomiło dziecięcy serwis internetowy poświęcony zagadnieniom CITES. W serwisie zamieszczono wiele informacji na temat zagrożonych gatunków oraz zagadnień praktycznych dotyczących rejestracji oraz rodzajów dokumentów jakie należy wymagać przy zakupie okazów CITES.

NATURA 2000

W roku 2007 działania związane z wyznaczaniem i ochroną sieci Natura 2000 prowadzone były w ramach trzech pól tematycznych:

1. „Shadow Monitoring” – wykonano ocenę oficjalnego raportu Polski z monitoringu gatunków i siedlisk chronionych na podstawie Dyrektywy Siedliskowej UE. Eksperti z PTOP „Salamandra” byli odpowiedzialni za wykonanie oceny dla chronionych gatunków zwierząt. W odniesieniu do chronionych gatunków roślin i siedlisk przyrodniczych wykonanie ich oceny zlecono ekspertom z Klubu Przyrodników.

2. Kontynuowano prace nad aktualizacją polskiej Shadow List Natura 2000. Zbierano informacje o kolejnych cennych obszarach, wykonywano projekty Standardowych Formularzy Danych dla tych obszarów, opracowywano projekty granic tych obszarów. Wykonano także opinie dotyczące kolejnych zmian opracowywanych przez Ministerstwo Środowiska. W pracach na rzecz aktualizacji Shadow List współpracowano z środowiskami naukowymi, organami ochrony przyrody i organizacjami przyrodniczymi z całej Polski. Planowany termin zakończenia prac nad tą aktualizacją to kwiecień 2008 r.

3. Prowadzono działania edukacyjne, polegające na propagowaniu potrzeby i zasad ochrony przyrody w ramach sieci Natura 2000 w Polsce. W ramach tych działań nakręcono m.in. na zlecenie Telewizji Polskiej serię 8 programów przyrodniczych o wybranych obszarach Natura 2000 w Wielkopolsce. Prowadzono także kampanię informacyjną za pośrednictwem innych mediów.

PROGRAM SUSEŁ.

W ramach programu reintrodukcji susła moręgowanego na terenie Polski w roku 2007 kontynuowano działa związane z reintrodukcją tego gatunku na terenie Opolszczyzny. Wypuszczono kolejną partię susłów oraz sprowadzono nową grupą susłów do hodowli (pochodzących z terenu lotniska w Bratysławie). Prowadzono także działania związane z utrzymaniem we właściwym stanie siedliska zajmowanego przez susły wypuszczone w poprzednich latach (koszenie). Prowadzono badania monitoringowe, sprawdzające efekty reintrodukcji (obozy naukowe, z udziałem ekspertów i wolontariuszy). Kontynuowano także działania edukacyjne (np. prelekcje) nakierowane przede wszystkim na ludność lokalną, mające za cel

kształtowanie pozytywnego stosunku społeczności lokalnej do tego gatunku zwierząt.

Ochrona nietoperzy.

W ramach programu ochrony nietoperzy przeprowadzono następujące działania:

- przeprowadzono liczne interwencje,
- włączono się w inwentaryzacje nietoperzy w ramach powszechnej inwentaryzacji przyrodniczej w Lasach Państwowych (szczególnie w RDLP w Poznaniu),
- prowadzono monitoring nocka dużego dla Instytutu Ochrony Przyrody PAN,
- prowadzono monitoring postępów Ministerstwa Środowiska w wyznaczaniu obszarów Natura 2000,
- aktywnie uczestniczono w tworzeniu planu zarządzania dla obszaru Nietoperek (PLH080003),
- aktywnie uczestniczono w tworzeniu Shadow List.

Rezerwat „Meteoryt Morasko” w Poznaniu

Przeprowadzono następujące działania:

- Bieżąca kontrola terenu rezerwatu i zainstalowanych urządzeń. Od początku roku 2007 przeprowadzane były kontrole terenu. Podczas kontroli sprawdzany był stan elementów ścieżki edukacyjno-przyrodniczej oraz usuwane śmieci pozostawionych wzdłuż szlaku.
- Bieżąca naprawa lub wymiana uszkodzonych plansz dydaktycznych. Na bieżąco wymieniano uszkodzone plansze samoprzylepne na tablicach informacyjnych oraz edukacyjnych oraz czyszczono je.
- Naprawa i wymiana uszkodzonych konstrukcji tablic dydaktycznych i informacyjnych (w tym – renowacja wszystkich tablic dydaktycznych),
- Naprawa i wymiana uszkodzonych barierek, pomostów oraz progów antyerozyjnych na terenie rezerwatu. Dokonano dwóch generalnych remontów drewnianych elementów ścieżki.
- Utrzymanie szlaku turystycznego w rezerwacie w należytym stanie – w tym w szczególności zapobieganie jego zarastaniu oraz odnawianie jego oznakowania. Na bieżąco przeprowadzano akcje porządkowania szlaku, polegające na przycięciu zarastających go drzew i krzewów, usuwaniu przewróconych pni, naprawie stopni przeciw erozyjnych itp.
- Przeprowadzono akcje sprzątnięcia terenu.
- Przeprowadzono kilkanaście zajęć edukacyjnych na terenie rezerwatu.

Fotograficzna wystawa przyrodniczo-edukacyjna FOTO-EKO 2006 oraz konkurs Foto-Eko 2007

Zorganizowano Ogólnopolski Konkurs Fotografii Przyrodniczej FOTO-EKO 2007. Na Konkurs nadesłano ponad 800 prac. Większość, jak zwykle, reprezentowała bardzo wysoki poziom. Utworzono wystawę pokonkursową składającą się z ponad stu fotografii umieszczonych w 24 aluramach. Pierwsza ekspozycja wystawy miała miejsce w listopadzie 2007, w trakcie Międzynarodowych Targów Ekologicznych POLEKO 2007. Przez cały rok 2008 wystawa będzie wypożyczana zainteresowanym instytucjom. Planujemy także jej ekspozycję w poznańskim Ogrodzie Botanicznym, w lecie. Z wszystkimi nagrodzonymi zdjęciami można zapoznać się w Internecie, pod adresem:

<http://www.salamandra.org.pl/edu/fotoeko/fotoeko2007w.html> Zdjęcia nagrodzone w FOTO-EKO 2007 będą opublikowane w Magazynie Przyrodniczym 1/2008.

Ponadto przez cały 2007 rok udostępniana była fotograficzna wystawa przyrodniczo-edukacyjna FOTO-EKO 2006.

Wojewódzkie Konkursy Przyrodnicze

Konkursy przyrodnicze dla uczniów szkół z województwa wielkopolskiego organizowane są przez „Salamandrę” od czternastu lat. Ich celem jest zachęcenie młodzieży do samodzielnych obserwacji przyrodniczych oraz poszukiwań w literaturze. Pytania konkursowe mobilizują do poszerzania pozaszkolnej wiedzy na temat rodzimej fauny oraz flory i zwracają uwagę na problemy ochrony przyrody w Polsce. Co roku w konkursach uczestniczy ok. 10 tysięcy uczniów!

W roku szkolnym 2006/2007 odbyły się dwa konkursy – Wojewódzki Konkurs Przyrodniczy dla Uczniów Gimnazjów i Szkół Podstawowych pt. „Tatrzański Park Narodowy” oraz Wojewódzki Konkurs Przyrodniczy dla Uczniów Szkół Średnich pt. „Wielkopolski Park Narodowy”.

W roku 2007 r. odbyły się następujące etapy w/w konkursów:

- 10 lutego - etap okręgowy konkursu „Tatrzański Park Narodowy”)
- 3 marca - etap wojewódzki konkursu „Wielkopolski Park Narodowy”)
- 30 marca - etap wojewódzki konkursu „Tatrzański Park Narodowy”)
- 12 maja - etap ponadregionalny (finał finałów) konkursu „Tatrzański Park Narodowy”

Wszyscy uczestnicy etapu okręgowego oraz etapów wojewódzkich i ponadregionalnego otrzymali pamiątkowe dyplomy uczestnictwa.

Dziesiątka finalistów etapów wojewódzkich oraz etapu ponadregionalnego otrzymała dyplomy laureatów oraz liczne (każdy - kilka) nagrody – książki, foldery, płyty CD, koszulki, lornetki.

W roku szkolnym 2007/2008 PTO „Salamandra” zorganizowała następujące konkursy - Wojewódzki Konkurs Przyrodniczy dla Uczniów Gimnazjów i Szkół Podstawowych pt. „Ptaki wodno-błotne Polski” oraz Wojewódzki Konkurs Przyrodniczy dla Uczniów Szkół Średnich pt. „Lasy pełne grzybów”.

W roku 2007 r. odbyły się następujące etapy w/w konkursów:

- 8 listopada – etap szkolny konkursu „Ptaki wodno-błotne Polski”
- 6 grudnia – etap szkolny konkursu „Lasy pełne grzybów”

Magazyn Przyrodniczy SALAMANDRA

W roku 2007 wydaliśmy dwa numery Magazynu Przyrodniczego SALAMANDRA – 1/2007 oraz 2/2007 (w załączeniu).

Ptaki w miastach

PTOP Salamandra we współpracy ze Spółdzielnią Mieszkaniową „Osiedle Młodych” prowadziła prace mające na celu uniemożliwienie ptakom zakładanie gniazd w budynkach przeznaczonych do ocieplenia. Takie działania mają na celu zapobieganie masowemu zabijaniu piskląt podczas prac remontowych realizowanych w okresie lęgowym.

Prace ociepleniowe są jedną z ważnych przyczyn spadku liczebności niektórych gatunków ptaków w naszych miastach, zwłaszcza jerzyków i wróbli. PTO „Salamandra” jest w trakcie przygotowywania poradnika na temat ocieplania budynków w zgodzie z zasadami ochrony przyrody. Będziemy w nim przekonywać o konieczności montowania na wyremontowanych blokach skrzynek lęgowych dla ptaków. Opracowanie to zostanie rozesłane do wszystkich spółdzielni mieszkaniowych w Polsce.

Działalność Nadnoteckiego Koła PTO „Salamandra”

Ponad 100 uczniów szkół podstawowych i gimnazjów wzięło udział w warsztatach przyrodniczych zorganizowanych w kwietniu przez Nadnoteckie Koło PTO „Salamandra”. Trwające 5 godzin spotkanie rozpoczęło się w Powiatowym Centrum Informacji Przyrodniczej w Białej koło Trzcianki. Uczniowie mieli okazję zobaczyć, co najczęściej pada ofiarą sów, co kryje w sobie ptasia wypluwka oraz jak rozpoznawać sówie głosy. Podczas krótkiej wycieczki doliną Noteci obejrzeli też okoliczne łąki i torfianki oraz dowiedzieli się m.in., dlaczego warto chronić śródpolne zadrzewienia, a także jakie gatunki roślin i zwierząt można spotkać nad Notecią. Po każdej pogadance odbywały się konkursy wiedzy przyrodniczej, dotyczące omawianych zagadnień. Zadaniem ich uczestników było m.in. rozpoznawanie ptasich głosów, oznaczanie gatunków roślin i zwierząt czy wyjaśnienie, dlaczego nie należy wypalać traw. Po powrocie do Białej zwycięzcy otrzymali plecaki i nagrody książkowe. Upominki trafiły też do wszystkich uczestników konkursów. Nagrody i dyplomy wręczył goszczący na warsztatach Tadeusz

Teterus – zastępca starosty powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego. Dla biorących udział w warsztatach przygotowano poczęstunek, czynne też było, cieszące się sporym zainteresowaniem, stoisko Polskiego Towarzystwa Ochrony Przyrody „Salamandra”.

W maju członkowie Nadnoteckiego Koła PTO „Salamandra” przeprowadzili kontrolę wiklinowych koszy zainstalowanych w ubiegłych sezonach dla uszatki. Działania prowadzone były w ramach projektu „Ochrona sowy uszatej w północnej Wielkopolsce”. W tym roku skontrolowanych zostało 30 koszy, rozmieszczonych w 17 śródpolnych zadrzewieniach. Lęgi uszatek stwierdzono w 4 z nich (stanowi to 13% wszystkich koszy), czyli na co czwartej kontrolowanej powierzchni. W jednym koszu lęg został zniszczony – najprawdopodobniej przez wrony (znaleziono 3 rozbite jajka). Z pozostałych koszy szczęśliwie wyfrunęły po 4 pisklęta. Osiem z nich udało się zaobrządkować. W niemal wszystkich kontrolowanych zadrzewieniach stwierdzono wypluwki i pióra – ślady występowania uszatek.

Już drugi sezon trwa projekt Nadnoteckiego Koła PTO „Salamandra” – Ochrona ptaków krajobrazu rolniczego nad Notecią. W ramach tego przedsięwzięcia wiosną zainstalowano w dolinie Noteci 30 skrzynek lęgowych dla pustulek i niemal od razu zaobserwowano tokujące i kopulujące ptaki przy 4 z nich. Mimo że do lęgów przystąpiła tylko jedna para, jest to bardzo dobry wynik! Pustułki zazwyczaj zasiedlają takie skrzynki dopiero po kilku sezonach. W ubiegłym roku wypuszczono nad Notecią kilkanaście młodych ptaków. W tym roku, w okolicach Czarnkowa, wolność odzyskało kolejnych 12 pustulek, pochodzących z poznańskiego ogrodu zoologicznego. Nasze działania przynoszą oczekiwane efekty – liczebność pustułki nad Notecią wzrasta. W tym roku, na badanym terenie (obszar doliny Noteci między Stobnem a Czarnkowem) odnaleziono 3 nowe pary.

Działalność Akademickiego Koła Chiropterologicznego PTO „Salamandra” w Gdańsku

- Ochrona najcenniejszych zimowisk nietoperzy w regionie - instalacja krat (materiały, wykonanie i transport).

Zamknięto wnętrza ceglanego schronu przeciwlotniczego oraz dawnego magazynu torped w Gdyni Babich Dołach, będące kryjówkami zimowymi nocka dużego *Myotis myotis*, rzadkiego w regionie gatunku z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, jak również (w zależności od sezonu) 3-4 kolejnych gatunków nietoperzy. Pozwoli to na skuteczne rozwiązanie problemu nielegalnej penetracji ludzkiej oraz aktów wandalizmu, prowadzących do stopniowej degradacji walorów przyrodniczych tego obiektu. W wejściach do schronu zamontowano cztery kraty z prętami stalowo-betonowymi (dwie otwierane – umożliwiające monitoring nietoperzy. We włazach do magazynu torped zainstalowano 7 małych krat z prętami stalowo-betonowymi (jedna otwierana), zaś 5 kolejnych włazów (częściowo niedrożnych) zabezpieczono płytami jumbo. Ponadto w grudniu 2008 złożono do Rady Miasta Gdyni (za

---

Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”
The Polish Society for Nature Protection "Salamandra"
ul. Szamarzewskiego 11/6, 60-514 Poznań, tel./fax: (0-61) 662-86-06; NIP: 778-10-09-642
e-mail: biuro@salamandra.org.pl, <http://www.salamandra.org.pl>
konto: PKO BP I O/Poznań, 31 1020 4027 0000 1802 0401 6929

Stowarzyszenie zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym (Sąd Rejonowy w Poznaniu, XXI Wydz. Gosp.)
Nr KRS: 0000117212, organizacja pożytku publicznego

pośrednictwem Wydziału Środowiska Urzędu Miejskiego) wniosek o objęcie obu obiektów ochroną prawną w charakterze użytków ekologicznych.

- Ochrona kolonii rozrodzkiej nocka dużego w Wejherowie – budowa platformy na odchody.

W sierpniu dokonano ponownej kontroli strychu kościoła w ramach jej wieloletniego monitoringu, dzięki czemu potwierdzono obecność kolonii (około 20 osobników), przeprowadzono również wieczorne liczenie, co umożliwiło odnalezienie wylotu zwierząt z kryjówki (ważne dla zabezpieczenia go przed zamknięciem, np. podczas ewentualnych prac remontowych). W styczniu 2008 zainstalowano na strychu drewnianą, pokrytą folią platformę na odchody, mającą zabezpieczyć strop nawy głównej przed degradacją związaną z obecnością kolonii (trwają roboty wykończeniowe).

- Tablice edukacyjne przy najcenniejszych kryjówkach letnich i zimowych nietoperzy

Wykonano i zainstalowano 2 tablice edukacyjne przy schronie i magazynie torped w Gdyni Babich Dołach (zimowiska), oraz 1 tablicę edukacyjną przy kościele pw. Trójcy Przenajświętszej w Wejherowie (kolonia rozrodzka nocka dużego). Wykonano również tablicę, która zostanie w najbliższym czasie zainstalowana przy Prochowni Szańca Wschodniego na terenie gdańskiej Twierdzy Wisłoujście.

- Nadzór nad pracami konstrukcyjnymi w terenie (kraty, tablice, platforma) – uzgodnienia z gminami, służbami ochrony zabytków, bieżąca kontrola robót i jakości ich wykonania.

Przeprowadzono uzgodnienia i negocjacje z komendanturą 43 Bazy Lotniczej Marynarki Wojennej w Babich Dołach oraz Wojskową Agencją Mieszkaniową w Gdyni i Radą Dzielnicy Gdynia Babie Doły, w związku z objęciem ochroną tamtejszych zimowisk nietoperzy - schronu przeciwlotniczego i magazynu torped przy ul. Zielonej. Dzięki temu uzyskano zgodę na przeprowadzenie prac zabezpieczających w obu obiektach, jak również udało się włączyć mieszkańców dzielnicy do opieki nad obiektami – skutecznie minimalizuje to akty wandalizmu (np. włamania do schronu, niszczenie kłódek, tablic edukacyjnych).

- Zimowy monitoring populacji nietoperzy

Obejmujące cały region liczenie nietoperzy w ramach monitoringu zimowego przeprowadzono w dniach 29.01-25.02.2007. Skontrolowano 99 obiektów podziemnych, z czego aż 40 zimowisk było odwiedzanych po raz pierwszy w ramach liczeń.

- Chiropterologiczny obóz naukowo-szkoleniowy w Parku Krajobrazowym Mierzei Wiślanej – wodery (buty gumowe), transport, detektor ultradźwięków.

W roku 2007 przeprowadzono inwentaryzację nietoperzy parku podczas obozu naukowo-szkoleniowego Akademickiego Koła Chiropterologicznego Polskiego Towarzystwa Ochrony Przyrody „Salamandra”, oraz Studenckiego Koła Chiropterologicznego Uniwersytetu Gdańskiego. W obozie uczestniczyło łącznie 19 osób – studentów i absolwentów kierunków przyrodniczych (1

chiropterolog z Uniwersytetu w Charkowie na Ukrainie, dzieci i młodzieży. W trakcie obozu prowadzono odłowy w sieci chiropterologiczne na 9 stanowiskach (do 4 sieci stawianych na skrzyżowaniach dróg leśnych lub nad niewielkimi zbiornikami wodnymi), jak również nasłuchy z zastosowaniem detektorów ultradźwięków Pettersson D-100 i Pettersson D-230, zakupiono również detektor Pettersson D-240x, który posłużył również do inwentaryzacji w innych częściach województwa. Ponadto skontrolowano 142 skrzynki dla ptaków i nietoperzy. Wszystkie stanowiska były lokalizowane za pomocą odbiornika GPS.

Latem na terenie PK „Mierzeja Wiślana” odnotowano 6 gatunków nietoperzy (dla wszystkich wykazano rozród poprzez złowienie karmiącej samicy, osobnika młodego lub znalezienie kolonii rozrodzkiej). Są to: nocek rudy *Myotis daubentonii*, nocek Natterera *Myotis nattereri*, mroczek późny *Eptesicus serotinus*, karlik drobny *Pipistrellus pygmaeus*, karlik większy *Pipistrellus nathusii* i borowiec wielki *Nyctalus noctula*. Wśród nietoperzy złowionych w sieci (n=58) dominował borowiec wielki, szczególnie liczny we wschodniej części Mierzei. Największą różnorodność gatunkową wykazano w rezerwacie „Buki Mierzei Wiślanej” i lasach między Przebrną a Krynicą Morską. W skrzynkach dla nietoperzy w okolicach Przebrna znaleziono liczącą 12 osobników kolonię rozrodczą nocka Natterera, był to zarazem jedyny, stwierdzony latem gatunek, którego nie udało się odłowić w sieci. W skrzynkach dla ptaków i nietoperzy znaleziono również pojedyncze, aktywne płciowo samce karlika większego, gatunku, który wykorzystuje tego typu kryjówki jako miejsca godów. Najczęstszym i najszerzej rozmieszczonym gatunkiem nietoperza na terenie parku okazał się karlik większy. Sprawozdania z obozu przekazano dyrekcji parku oraz Nadleśnictwu Elbląg.

- Letnie inwentaryzacje stanowisk nietoperzy w województwie pomorskim

Na Żuławach Wiślanych przeprowadzono rejestrację żerujących nietoperzy za pomocą szerokopasmowego detektora ultradźwięków Pettersson D-230 i rejestratora MiniDisk Sony na godzinnych transektach pieszych wyznaczonych w 30 kwadratach siatki UTM 10×10 km, pokrywających cały obszar mezoregionu. Nagrania te będą analizowane za pomocą programu BatSound 3.3, co umożliwi ustalenie składu gatunkowego, rozmieszczenia i preferencji siedliskowych tych zwierząt. Dzięki temu możliwe będzie uwzględnianie problemów ochrony nietoperzy w planowaniu przestrzennym i kształtowaniu antropogenicznego krajobrazu regionu, znajdującego się pod coraz większą presją inwestycyjną. Uzyskano też po raz pierwszy systematyczne dane dotyczące chiropterofauny Półwyspu Helskiego. Na całej długości półwyspu wyznaczono 17 godzinnych transektów pieszych na których dwukrotnie przeprowadzono obserwacje żerujących nietoperzy za pomocą detektorów heterodynowych Pettersson D-100. Uzyskano około 60 stwierdzeń nietoperzy należących do 5 gatunków. Są to: mroczek późny, karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*, karlik drobny, karlik większy i borowiec wielki. Dwa z nich (mroczek późny i karlik drobny) są

gatunkami nowymi dla Półwyspu. Ponadto przeprowadzono rejestrację aktywności nietoperzy w ramach przygotowywania dokumentacji projektowej rezerwatu „Wyspy na Jeziorze Wdzydze”, gdzie stwierdzono występowanie (nocek Natterera *Myotis nattereri*, nocek rudy *Myotis daubentonii*, nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*, karlik większy, borowiec wielki), jak również – na zlecenie nadleśnictwa Przymuszewo (RDLP Toruń) – monitoring jednej z dwóch w Polsce kolonii rozrodczych nocka łydkowłosego w starej leśniczówce w Lubni (obszar Natura 2000).

- Działania interwencyjne

Łącznie zrealizowano 31 interwencji nietoperzowych. Przejęto od mieszkańców nietoperze ranne, osłabione lub uwięzione w pułapkach antropogenicznych. Większość z nich udało się niebawem wypuścić, zaś kilka osobników, ze względu na poważne obrażenia, odesłano do Szpitalika dla Nietoperzy prowadzonego przy Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

- Prelekcje dla uczniów i nauczycieli szkół.

Przeprowadzono 10 prelekcji. Prelekcje związane były m.in. z uświadamianiem lokalnych społeczności zamieszkujących otoczenie zimowisk nietoperzy objętych ochroną w ramach niniejszego projektu – mostu w Czarlinie koło Tczewa oraz schronu i magazynu torped w Babich Dołach. Podczas wszystkich prelekcji zapoznawano słuchaczy z potrzebą ochrony nietoperzy i rolą tych zwierząt w przyrodzie. Łącznie w zajęciach uczestniczyło ponad tysiąc dzieci i ponad 40 nauczycieli.

- Zajęcia edukacyjne dla żołnierzy i pracowników jednostki w Gdyni Babim Dole: Przeprowadzono prelekcję w której uczestniczyło 72 żołnierzy, oficerów i pracowników 43 Bazy Lotniczej Marynarki Wojennej w Babich Dołach, na której terenie znajdują się cztery zimowiska nietoperzy, zaś w jej sąsiedztwie kolejne cztery zbliżone obiekty, w tym dwa objęte ochroną w ramach niniejszego projektu.

3. Informacja o prowadzonej działalności gospodarczej.

W roku obrotowym Towarzystwo nie prowadziło działalności gospodarczej.

4. Odpisy uchwał Zarządu.

5. Wysokość uzyskanych przychodów: 1.041.968,19 zł

w tym:

- darowizny: 38.959,19 zł
- środki pochodzące ze źródeł publicznych: 171.287,94 zł
- odpłatne świadczenia realizowane w ramach celów statutowych: 390.120,29 zł
- wynik finansowy działalności gospodarczej: nie dotyczy

- procentowy stosunek przychodu osiągniętego z działalności gospodarczej do przychodu osiągniętego z pozostałych źródeł: nie dotyczy

6. Informacja o kosztach poniesionych na:

- realizację celów statutowych: 707.538,75 zł
- administrację¹: 302.898,01 zł
- działalność gospodarczą: nie dotyczy
- pozostałe koszty: 218.516,75 zł (koszty amortyzacji środków trwałych oraz wartość korekty poinwentaryzacyjnej dotyczącej środków trwałych).

7. Dane o:

- liczbie osób współpracujących ze stowarzyszeniem z podziałem według zajmowanych stanowisk i z wyodrębnieniem osób pracujących wyłącznie w działalności gospodarczej (Stowarzyszenie nie zatrudnia pracowników, podejmowało jedynie współpracę na zasadach umów cywilno-prawnych):

Liczba osób: 13, w tym:

- 1 pracownik ds. rachunkowych oraz księgowych
- 1 pracownik ds. biurowych oraz edukacji przyrodniczej
- 1 redaktor naczelny Magazynu Przyrodniczego „Salamandra”
- 7 specjalistów do spraw ochrony przyrody i edukacji przyrodniczej
- 3 osoby odbywające zasadniczą służbę wojskową

Brak osób współpracujących wyłącznie w działalności gospodarczej.

- łącznej kwocie wynagrodzeń wypłaconych przez stowarzyszenie z podziałem na wynagrodzenia, nagrody, premie i inne świadczenia, z wyodrębnieniem całości tych wynagrodzeń osób zatrudnionych wyłącznie w działalności gospodarczej:

Łączna kwota wynagrodzeń: 0

W roku 2007 Towarzystwo nie zatrudniało pracowników etatowych.

- wysokości rocznego lub przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wypłaconego łącznie członkom zarządu i innych organów stowarzyszenia oraz osobom kierującym wyłącznie działalnością gospodarczą z podziałem na wynagrodzenia, nagrody, premie i inne świadczenia.

Wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wypłaconego łącznie 4 członkom Zarządu (wraz z ZUS i wszystkimi opłatami pokrewnymi)

W roku obrotowym taka pozycja nie wystąpiła.

- wydatkach na wynagrodzenia z umów zlecenia: 99.006,98 zł

- udzielonych przez stowarzyszenie pożyczkach pieniężnych, z podziałem według ich wysokości, ze wskazaniem pożyczkobiorców i warunków przyznania pożyczek oraz z podaniem podstawy statutowej udzielania takich pożyczek: nie udzielono.
- kwotach ulokowanych na rachunkach bankowych ze wskazaniem banku: nie zakładano żadnych lokat.
- wartości nabytych obligacji oraz wielkości objętych udziałów lub nabytych akcji w spółkach prawa handlowego ze wskazaniem tych spółek: nie nabyto.
- nabytych nieruchomościach, ich przeznaczeniu oraz wysokości kwot wydatkowanych na to nabycie: nie nabyto.
- nabytych pozostałych środkach trwałych:

kamera SONY z osprzętem	15 096,72 zł
kopiarka Sharp	4 256,58 zł
projektor nec VT590	3 727,87 zł
detektor do wykrywania nietoperzy Pettersson D-240x	5 957,26 zł

- wartości aktywów i zobowiązań stowarzyszenia ujętych we właściwych sprawozdaniach finansowych sporządzanych dla celów statystycznych: wartość aktywów 466.956,16 zł wartość zobowiązań 169.296,22 zł
- dane o działalności zleconej stowarzyszeniu przez podmioty państwowe i samorządowe (usługi, państwowe zadania zlecone i zamówienia publiczne) oraz o wyniku finansowym tej działalności:
- zabezpieczenie bloków przed gniazdowaniem ptaków
- Eurobats
- Projekt dotyczący susła Ministerstwo Środowiska
- Pomniki przyrody
- RDLP inwentaryzacja nietoperzy
- Projekt NI-CO

- Rekultywacja stawów Olsztyn
- IOP Kraków liczenie nietoperzy
- Telewizja Polska – programy edukacyjne Natura 2000
- Ministerstwo Środowiska CITES
- Tablice edukacyjne gmina Gdańsk

Wynik finansowy w/w działalności: 151.757,90 zł

- **informację o rozliczeniach stowarzyszenia z tytułu ciężących zobowiązań podatkowych, a także informację w sprawie składanych deklaracji podatkowych.**

Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń (stan na dzień 31 grudnia 2007): 7 762,80 zł

Informacja w sprawie składanych deklaracji podatkowych: deklaracja CIT 8 oraz deklaracja VAT7.

Poznań, 28 marca 2008 r.

Andrzej Kepel
prezes

Borys Kala
członek Zarządu

Przemysław Wylegała
członek Zarządu

Radosław Dzieciolowski
wiceprezes

ⁱ W pozycji „koszty administracyjne” poza stałymi kosztami związanymi z obsługą biurową Towarzystwa, (czynsz, księgowość, obsługa biurowa, energia elektryczna, abonamenty telefoniczne itp.) ze względów księgowych wliczone są też koszty „administracyjne” bezpośrednio związane z działalnością statutową – jak zakup części sprzętu, ubezpieczenia samochodu i sprzętu, a także ZUS i podatki od wynagrodzeń pracowników zatrudnianych przy realizacji działań statutowych, koszty bankowe, korespondencja, naprawy i przeglądy sprzętu, zakup lub aktualizacja oprogramowania, udział w konferencjach i szkoleniach itp.